

Vad regeringen har gjort

Svensk Tidskrift har granskat statsrådets ämbetsutövning. Vi har inskränkt oss till de nu verksamma statsråden. Vi har vidare uteslutit partiledarna ur genomgången. De får ändå sin beskärda del av uppmärksamhet och kritik.

Den ambitiösa svenska statsförvaltningen producerar av egen kraft en mängd lättillgängligt material som kan användas vid en sådan genomgång som vi gjort av statsrådets verksamhet. I allt från kommittéberättelser till riksdagstryck finns systematiskt sammanställt vad som görs och gjorts i riksdag och regering. Likväl har vi valt att redovisa – om än minst sagt i sammandrag – den genomgång vi gjort av vad statsråden själva har velat lyfta fram, nämligen deras egna pressmeddelande. Redovisningen innehåller inte annat än en listning av rubriker. Den fungerar ändå som en förteckning av ledord – ord som återkallar i minnet vad som gjorts under de nu mer än fyra år som vi har haft borgerliga regeringar i Sverige.

Våra synnerligen subjektiva kommentarer grundar vi på allehanda material som vi granskat. Ambitionen har varit att ge omdömen som grundar sig mer på helheten än på de impressioner som enstaka tidningsrubriker ger.

När man ser på helheten är det slående vilka fundamentala förändringar i politiskt klimat som inträffat under åren sedan 1976 – eller kanske riktigare under det senaste året. För att belysa detta med ett exempel: Så sent som för ett och ett halvt år sedan lade den folkpartistiske socialministern Gabriel Romanus fram förslag om rätt till ledighet för vård av sjukt barn under 60 dagar per år och barn med bibehållen sjukpenning. Detta innebär en ökning av ledigheten med 48 dagar! Tanken att motsvarande reformförslag ens på allvar skulle

tas upp till diskussion idag är helt främmande.

Thorbjörn Fälldins andra regering har under sin korta tid svängt synen på offentliga insatser. Detta innebär en förändring i politiskt klimat och politisk miljö som kan visa sig vara av avsevärt större vikt än enskilda förändringar i den ena eller andra riktningen av förhållandet mellan statens utgifter och inkomster på kort sikt. Den förändrade synen på offentliga sektorn tar sig numera starka uttryck i regeringens politik. Det senaste – och synnerligen goda – exemplet på detta är Britt Mogårds långtgående förslag till nedskärning av Skolöverstyrelsen.

Ulf Adelsohn

Kommunikationsminister 79–80

Boendeparkering på försök
Samordning av taxor
Stockholmstrafiken samordnas
Nya regler om förbud mot trafik vid snöoväder
Svårare smugla fordon
Riksfärdtjänst har startat
Inlandsbanan rustas upp
Ny Tjörnbrö
Overenskommelse om minskad bränsleförbrukning hos nya bilar
Billigare flyg Luleå–Stockholm
Epa-traktorer får vara kvar
Trafikforskningen samordnas
Skärpta krav på oljetankers
Effektivare taxi
Sommartid har införts
Bättre miljö på marinens fartyg
Inga tunga snöskotrar över 60 hästkrafter
Fri och rättvis konkurrens. Inget statligt ägande, inga subventioner i sjöfartspolitik
Norrlands inland får ökat transportstöd
Anbud om körkort
Körkortsförenklaring
Civil pilotutbildning
Ökad fordonsbredd
SJ får höja sina biljettpriser i takt med inflationen
Enklare för hembyggare
Bromma flygplats kvar med skärpta buller- och miljökrav
Betala felparkeringsavgiften direkt
Närsjöfartens roll utreds
Televerkets monopol begränsas
Minskat biljettkrångel för inrikesflyget
Signalväxling för trafikljus införs
Ökade pengar till investeringar för SJ
Bidraget till sjöfolkets fria resor dras in
Postgången. Verken skall ha bättre kontroll över kostnaderna för posten. Tjänstebrevsrätten för icke statliga organ avvecklas och reglerna för frankeringsfrihet ses över.

I och för sig innebär inte Ulf Adelsohns trafikpolitik någon uppseendeväckande nyorientering. Den ligger väl i linje med den politik som praktiskt taget varje annan tänkbar borgerlig kommunikationsminister skulle driva. Men Ulf Adelsohn gör det bättre. Den stora nyorienteringen stod nog egentligen Bo Turesson för. Få av händelserna under de senaste åren har väl betytt mer för enskilda människor än den nya prispolitiken på SJ och Linjeflyg.

Karin Andersson

Invandrar- och jämställdhetsminister 79–80

Statens verksamhet på arbetsmiljöområdet ökas med 40 tjänster
Invandrarverket får resurser för en informationskampanj om invandrar-
re för svenskar
Jämställdhetsombudsmannens och jämställdhetsombudsmannens ar-
bete utreds
Arbetsgrupp för frågor om assyrierna/syrianerna
Nya flyktingkvoter
300 anhöriga till kristna turkar tillåts invandra under budgetåret 1980/
81
Assyrier/syrianer i Södertälje får hjälp att flytta till andra orter
Invandrarråd tillsätts
Invandrarungdomens sociala förhållanden kartläggs
Invandrar kvinnornas särskilda problem studeras
Utredning om invandringen
Ansvar för flyktingverksamhet ses över

Invandrar- och jämställdhetsministern tillhör inte regeringens rubriknamn. I det tysta är dock Karin Andersson en uppskattad person, inte minst bland dem som hon direkt möter i sin dagliga gärning. Men, invandrarproblemen tornar upp sig. Främlingshatet växer i takt med de ekonomiska problemen. Och det kräver mer än gott handlag från regeringens sida.

Karl Boo

Kommunminister 79–80

Ny instansordning för kommunalbesvärsmål
Prästtjänster för den andliga vården vid sjukhusen
Ersättning med anledning av Almöbroölyckan
Arbetsgrupp för att begränsa statlig normgivning
Upphandlingen av miljöskydds- och bevakningsfartyg för Väner
Statsbidrag till kvinnoorganisationerna utreds
Sammanförande av lagar om kommunal kompetens utreds
Ökad kommunal handlingsfrihet utreds
Rutinerna för alarmering av samhällets räddningsorgan ses över
Inomregional skatteutjämning i Stockholms län utreds
De ekonomiska konsekvenserna av Tjörnbrotastrofens utreds
Mellanlagring av returpapper i flerbostadshus utreds

Tillsammans med Anders Dahlgren och Nils G Åsling utgör Karl Boo något av ett styrkebälte i det alltmer sargade centerpartiet. Kommunala frågor är i ökande utsträckning kommunal-ekonomiska frågor och de ligger i hög grad hos budgetministern. Boo har dock inlett en holmgång mot statlig normstyrning av kommunerna. Därmed har han sannolikt på allvar uppmärksammat en grundläggande förutsättning för att få kommunerna att medverka till samhällsekonomisk balans genom återhållen offentlig expansion.

Staffan Burenstam Linder

Handelsminister 76–78, 79–80

Avtal med Tretorn AB om fortsatt tillverkning av gummistövlar
Stödpaket till den krisdrabbade svenska skindindustrin
Medlemskap i Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB)
Förbättrade villkor för den mindre och medelstora handeln
Utredning om de mindre företagen inom servicenärings-
Investerings- och driftsstöd till bensinstationer och dagligvarubutiker
glesbygder
Proposition om enarmade banditer
Proposition med förslag rörande försörjningsberedskapen på tekoområ-
det
Småföretagarproposition
Radskatten om 5 öre per tipsrad avskaffas
Enlites spritlaskor skall få införas tullfritt och Campari skall i tullen
räknas som vin
Förbättrade möjligheter för svenska exportföretag att konkurrera med
exportkrediter
Proposition om alkohol- och tobaksreklam
Proposition med förslag mot enarmade banditer
Stöd till glesbygden för vissa energikostnader
Allmänna reklamationsnämnden blir självständig myndighet
Ändringar i tullen för att öka samarbetet mellan de myndigheter som
debiterar och uppbär moms m m
Sänkt tulltaxa för trädgårdsprodukter
Trygga försörjningsberedskap i fråga om textilfiber och bomullsgarn
för de närmaste åren
Ny reglering av handeln med skrot och begagnade varor
Regeringsbeslut om hushållens energikonsumtion
Nytt svensk-tunisiskt handelsavtal
Internationella regler för exportkreditgivning
Fiskeavtal mellan Sverige och EG
Automatiska licenser vid import av vissa textil- och konfektionsvaror
upphävs
Stöd till omstrukturering av bomullsindustrin
Utredning om övervakningen och räddningstjänsten till sjöss
Resegarantlagen utreds
Importreglering av gummistövlar behålls
Staten köper 1,2 miljoner kubikmeter olja för beredskapslagring
Övervakningslicenser för stålimporten införs
Generell skyldighet att anmäla planerade prishöjningar till SPK
Ytterligare stödåtgärder för tekoindustrin
Textilavtal med Jugoslavien
Sommartid införs i Sverige
Resultatet av de multilaterala handelsförhandlingarna inom GATT
ratificeras
Förslängt stålavtal med EG

Under de aktuella åren har ett mycket stort antal beslut tagits om prisstopp resp. upphörande av prisstopp utvisande en selektiv men aktiv användning av detta prisregleringsinstrument)
 Utredning om finansiering av exportkrediter
 Utredning om minskade geografiska prisskillnader på eldningsolja och bensin
 Översyn av tullagstiftningen
 Utredning om kommersiell information till utlandet
 Utredning om Sveriges medlemskap i den Interamerikanska utvecklingsbanken
 Översyn av oljelagringsprogrammet
 Utredning om ursprungsmärkning av kläder
 Regeringen har tillsatt en utredning om marknadsöversikter, varuprovningar och andra produktundersökningar

Steg för steg har Staffan Burenstam Linder förändrat de statliga insatserna för att främja export. Tyngdpunkten har överhuvudtaget mera legat på åtgärder än på stora ord. Därtill har Burenstam Linder utgjort ett starkt värn mot krav på långtgående prisreglering och ingrepp i frihandelns förutsättningar. Viktigare bidrag kan nog knappt en handelsminister ge under tider av ekonomiska problem. Prisstopp och frihandelsbegränsningar hotar alltid då hela den liberala ekonomins grundvalar. Tanken vad socialdemokraterna skulle frestats till i motsvarande läge skrämmer.

Anders Dahlgren

Jordbruksminister 76-78, 79-80

Fiskeavtal med Norge
 Ny organisation för jordbrukets högsolor
 Reglering av sockernärningen
 Ökat stöd till statens maskinprovningar
 Skogsvårdslagen kompletteras
 Förändringar av veterinärutbildningen
 Lagstiftning om Sveriges fiskegräns
 Fiskeöverenskommelse med EG
 Program för övervakning av miljökvalitet
 Nya riktlinjer för jordbrukspolitik
 Proposition om fiske och vissa gränsfrågor mellan Sverige och Finland
 Godkännande av internationellt sockeravtal
 Nya riktlinjer för fiskeripolitiken
 Stöd till lantbruksföretag i vissa glesbygder
 Proposition om olympiska vinterspel i Sverige år 1984
 Proposition om fiskeavtal med Sovjetunionen, Polen och DDR
 Förslag till hur prisregleringen på jordbruksprodukter utformas
 Statsbidrag till åtgärder för att minska översvämningarna i Emån
 Nya bestämmelser i djurskyddslagen
 Temporärt stöd till trädgårdsföretag
 Nya epizootilag
 Stöd för en ändrad vattenhushållning i Hjälmaren
 Ersättning vid viltskador
 Förbud mot spridning av lövbekämpningsmedel från luften
 Statens extraordinära engagemang i Åreprojektet avslutas
 Prisregleringen på fisk

Överenskommelse med Trångfors AB angående utbyggnaden av Sölvbackaströmmarna
 Bidrag för att kompensera skador på trädgårdsgrödor
 Andrad reglering av sjön Asnen i Kronobergs län
 Ökad forskning om säkerheten vid kärnkraftverk
 Förbud mot användningen av fenoxisyror av typen 2.4.5-T
 Totalutvintringsskador skall beaktas i skördeskadeskyddet
 Ersättning för översvämningsskador
 Bidrag till översvämningsskador på jordbruksanläggningar
 Regeringsbeslut om BT Kemi
 Nya bestämmelser om kräftfisket
 Förbud mot freoner som drivmedel i sprayförpackningar
 Fiskeavtal mellan Sverige och Sovjetunionen
 Avtal med Danmark om fiskegränsfrågor i Kattegatt
 Överläggningar om förvärv av åker- och skogsmark
 Skoterkörningen begränsas i vissa fjällområden
 Beredning för livsmedels- och näringsfrågor
 Blyhalten i bensin sänks
 Stödet till fisket ökas genom kristillägg
 Fortsatta satsningar på att bekämpa granbarkborren
 Förlängning av övergångstiden för kadmiumförbudet till den 1.6.1982
 Ökade resurser för strålskydd
 Tillstånd till en utvidgad reglering av sjön Sädvuajure
 Högsta möjliga vinstbeloppet per vinnande rad vid V-65-spel höjs
 Trafiken med Fokker F-28 på Bromma flygplats skall upphöra
 Utredning angående ändrad reglering av sjön Hjälmaren
 Utredning om utbygd avbyttarservice inom jordbruket
 Ny utredning om den kommunala sophämtningen
 Arbetsgrupp med uppgift att utreda vissa frågor inom veterinärområdet
 Utredning rörande lämpliga former för finansieringen av den slutna djursjukvården
 Utredning om vattenplanering
 Inventering av landets dammbyggnader
 Utredning om bilavgasfrågor
 Utredning om naturresurser och miljö
 Utredning om fjällsäkerheten i vårt land
 Utredning om åtgärder mot oljeutsläpp och andra olyckor
 Produktkontrollens organisation ses över
 Utredning om boxningens skadeverkningar
 Situationen för högt skuldsatta lantbrukare och trädgårdsföretagare kartläggs
 Kapitalförändringarnas inverkan på lantbrukarnas inkomstförhållanden utreds
 Uppdrag åt olika myndigheter att utreda och vidta olika åtgärder rörande beredskap mot kärnkraftsolyckor
 Utredning om återvinning av dryckesförpackningar
 Utredning om torrläggning av jordbruksmarken i Norrbottens kustland

Det är tveksamt om någon i statsrådskretsen i större utsträckning än Anders Dahlgren representerar det gamla statsrådsidealet. Dahlgren är en handlingskraftig och orädd politiker med en förunderlig förmåga att få idéer och intressen att sammansmälta. Anders Dahlgren har därtill mer än sina centerkollegor förmått föra in senare års centeridéer i politiken. Och det är åtminstone en bedrift. Han låter exempelvis en särskild utredning studera hela vår framtida användning av naturresurser och miljön!

*Georg Danell**Planminister 79-80*

Ändring av byggnadsstadgan för att bevara värdefulla miljöer.
Miljökraven får inte eftersättas för nya barnstugor.
Höjd lantmäteritaxa.
Byggnadsförbud i Södertälje och Huddinge avvisas.
Ja till träffisfabrik i Åtvidaberg.
Länsstyrelsebeslut om byggande på åkermark ändras.
Tillstånd av regeringen att använda mer virkesråvara för sju sågverk.
Stopp för kommunala förköp av jordbruksfastigheter.
Nej till kommunalt förköp i Åmål av jordbruksfastigheter.
Regeringen säger nej till plan för småindustrier och kontor på åkerjord av hög kvalitet.
Beslut att mindre fritidshus får byggas ut.
Större anläggningar för eldning med träfiberråvara skall prövas enligt 136a § byggnadslagen.
Avslag på begäran om ett nytt byggnadsförbud i Tyresö kommun.
Lantbrukare får bygga fritidshus på sin jordbruksfastighet.
Tillstånd att uppföra en havtencentral med en effekt på 320 MW i Södertälje.
Avslag på ansökan från Älvsbyns kommun att expropriera ca 19 hektar mark och vattenområde i Pite älv.
Den ensamrätt som Liber haft att vidareanvända det allmänna kartmaterialet upphör.
Översyn av 136a-paragrafen, bygglagen.
Kommitté för att se över fastighetsbildningslagstiftningen.
Två utredningar inom lantmäteriet om den lokala lantmäteriverksamheten och om lantmäteritaxan.
Studie om hur en ökad bebyggelse skall kunna möjliggöras på landsbygden.

I generationer har markpolitik varit liktydigt med allehanda illfundiga påhitt för att komma åt "markspekulanterna". Georg Danell har insett att alla de olika regleringsåtgärderna mera drabbar den vanliga människan än några allmännyttiga markspekulanter. Genom en helt förändrad attityd till enskild rätt i markpolitiken har Danell brutit många års socialdemokratisk hegemoni. Den ende som blivit upprörd är Lennart Holm och det har paradoxalt nog inte skadat Georg Danell – snarare tvärtom.

*Ingemar Eliasson**Arbetsmarknadsminister 80*

Statliga byggen i Norrbotten tidigareläggs.
Utbyggnad av Erange-basen med statsbidrag.
Statsbidrag till en idébok om tekniska lösningar för handikappanpassning i arbetslivet.
Försöksverksamhet med särskilt lönebidrag till arbetsgivare som anställer svårt handikappad ungdom under 25 år får fortsätta.
Den arbetsmarknadspolitiska byggnadsregleringen utreds.
Allsidig granskning av den gällande ledighetslagstiftningen.

Arbetsmarknadspolitiken fick en olycklig start 1976 med Per Ahlmark som försökte regera i ett slags koalition med (s) på egen hand. Först nu finns förutsättningar att ändra på detta genom Ingemar Eliasson som ny arbetsmarknadsminister. Inte så att Eliasson kommer att driva konfrontationspolitik. Men han vet vad han vill i sak. Och det ger nog både bättre sakpolitik och bättre relationer till arbetsmarknadens parter än hans båda företrädare lyckats åstadkomma. Och eftersom allt är ogjort återstår en hel del att göra för Eliasson.

*Birgit Friggebo**Bostadsminister 76-80*

Bostadsbidragen höjs.
Den garanterade räntan sänks i nyproduktion.
Ny hyresförhandlingslag.
Decentralisering av läne- och bidragsbeslut från central till regional nivå.
Ett bostadssocialt råd knyts till bostadsstyrelsen.
Statligt lån till underhållskostnader för alla hyreslägenheter som byggts med statliga lån färdigställda 1965-75.
Spekulation i nya priskontrollerade småhus hejdas.
Bostadsanpassningsbidraget höjs.
Bostadsbidragen höjs.
Ytterligare 15,5 milj kr avsätts för miljöförbättrande åtgärder.
Proposition om lokalhyra.
Nya regler för energiparandet.
Lättnader i byggnadslagstiftningen.
Ändring i lagen om förvärv av hyresfastighet m.m.
Ytterligare 50 milj kr till bidrag till förbättring av boendemiljön.
Ny bostadsanvisningslag.
Nya läneregler sk produktionskostnadsbelåning.
Förslag till åtgärder mot strålrisker i byggnader.
Höjd läneunderlags- och pantvärdenivå.
Dispens från det sk markvillkoret för uppförande av 110 hyresradhus.
3300 hyreslägenheter överförs till bostadsrätt med stöd av statliga lån.
Förbättrade statliga lån för bostadsbyggandet.
17 hyreslägenheter i Finspång överförs till bostadsrätt.
508 hyreslägenheter i Täby överförs till bostadsrätt.
Vidgad ram för nybyggnad av lägenheter.
Stadsplan i Haninge - 560 småhus kan börja byggas på jordbruksmark.
SKBF får tillstånd att anlägga ett centrallager för använt kärnkraftbränsle.
Uppdrag att utföra en översiktlig kartering av vissa områden.
Ökat konsumentkydd för småhusköpare.
Avslag på ansökan om tillstånd till förköp av fastigheter.
Statligt förvärvslån till HSB-förening i samband med förvärv av 118 lägenheter.
Avskrivning av vissa lån till villaägare i Tidaholm som berörs av radonproblem.
Ej förlängt tillstånd till inlösen av 19 fastigheter i Stockholms city.
Tillstånd till Scanraff att utvidga verksamheten vid bolagets oljeraffinaderi i Lysekils kommun.
Statligt lån till bostadsrättsförening i Eskilstuna.
Beslut om Svensk Byggnorm 1980.
Reglerna för energiparastödet ändrade för att förhindra skattefusk och den grå arbetskraften.

Förändringar i räntebidragsreglerna – omfördelning till nyproduktion – nedskärning av räntestödet i det äldre beståndet.
 Utredning om finansiering av underhåll av flerfamiljshus.
 Utredning om förutsättningarna för ökad användning av bostadsrätt inom bostadsbeståndet.
 Utredning om information om landskapet.
 Utredning om strålrisker m m i byggnader.
 Utredning om administration av bostadsbidrag.
 Kommitté om förnyelse av stadsmiljön.
 Utredning om prisutvecklingen inom bostadsbyggandet.
 Bostadsbyggandet i Stor-Stockholm övervägs.
 Kommitté för viss översyn av bostadsfinansieringssystemet.

Birgit Friggebo är en utredningsglad bostadsminister. Med klara borgerliga förtecken utreds hela Birgit Friggebos område. Och det blir inte mycket kvar för bostadsministern själv. Och utredningarna långhalar. Därmed riskerar Birgit Friggebo att få möta väljarna efter sex år som bostadsminister med en lag om kollektiva hyresförhandlingar som politiskt sett mest signifikanta resultat! Om vi nu vänligen förbigår bostadsanvisningslagen med tystnad.

Elisabet Holm

Hälso- och sjukvårdsminister 79–80

Proposition om folk tandvårdens utbyggnad.
 Avtal om läkarutbildningen vid kommunala undervisningssjukhus.
 Nytt anslag om 5,7 milj kr för finansiering av texttelefoner för döva.
 Åtgärder i syfte att införa ett system med husläkare.
 Riktlinjer för den fortsatta inriktningen av tandvården.
 Proposition om injicering av naturmedel.
 Handikappberedning inrättas.
 Läkemedelsinformationsråd inrättas.
 Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd inrättas från den 1 juli 1980 och ersätter Medicinalväsendets ansvarsnämnd.
 2255 000 kr ur Allmänna arvsfonden att användas för insatser under FN:s internationella handikappår 1981.
 Behoven hos svårt handikappade beträffande boende och service undersöks.
 Översyn av rekommendationer beträffande gallring av medicinska arkiv.
 Abortlagstiftningens konsekvenser utvärderas.
 Utredning om fosterdiagnostik.
 Arbetsgrupp om förbättrade möjligheter för läkare att öppna privatpraktik.
 Utredning om legitimation och annan behörighet inom hälso- och sjukvården.

Sjukvårdsministern är nog både kunnig och initiativrik. Elisabet Holms problem är dock att hennes område inte är hennes. Det är landstingens. Och de stora undervisningssjukhus som ligger i statens hand försöker hon målmedvetet göra sig av med. Av någon besynnerlig anledning.

Olof Johansson

Löneminister 79–80

Statshälsan flyttas till Karlskrona.
 Delegation för datafrågor.
 Delegation för decentralisering av statlig verksamhet.
 Statens arbetsmarknadsnämnd flyttas till Haninge.
 Utredning om enklare rutiner vid rapportering av sjuk- och föräldradligheter.

Centerns mest utpräglade politiska statsråd på regeringens mest utpräglade opolitiska post. Olof Johansson kan avsätta tid för det för honom viktiga allmänpolitiska arbetet i och för det egna partiet. Och inte har väl vare sig centerns eller de båda koalitionsparternas väljare något att invända mot detta.

Erik Krönmark

Försvarsminister 76–78, 79–80

Förbättrade förmåner för personal inom frivilliga försvarsorganisationer och hemvärn.
 Värnpliktiga får ersättning för personsador under utbildningen.
 Proposition där försvarets centrala myndigheter skärs ner.
 Proposition om ny föfogandelag.
 Arméns fredsorganisation skall strukturrationaliseras.
 Avtal om köp av Vpl-10-biljett på järnvägsstationerna.
 Marinen bistår Karlskronavarvet vid utbildning av malaysisk personal.
 De centrala staberna i Stockholm skall bantas.
 Utvecklingen av det lätta attack/skolflygplanet B3LA fortsätter i ett år till.
 30 milj kr avsätts till vapenutveckling för B3LA och A20.
 Uppdrag åt Fortifikationsförvaltningen att projektera en ny stabbyggnad för Gotlands militärkommando.
 Speciell beredning som skall granska olika alternativ för att tillgodose försvarets behov av stridsflygplan.
 Parlamentarisk kommitté som skall utreda de värnpliktigas medinflytande.
 Expertgrupp för att begränsa datasystemens sårbarhet.
 Perspektivplaneanvisningar gällande det militära försvaret och civilförsvaret.
 Budgetunderskott uppkommet i armén under budgetåret utreds.
 En parlamentarisk flygindustrikommitté har tillsatts.
 Regeringen har tillsatt en parlamentarisk totalförsvarskommitté.
 Tilläggsdirektiv till Beredningen för det fortsatta arbetet om kvinnan i försvaret (BKF).
 De värnpliktigas ekonomiska förhållanden under grundutbildningen undersöks.
 Försvarskommittén har uppdragit åt en expertgrupp att studera den nuvarande säkerhetspolitiska informationen.

Erik Krönmark har en svår uppgift. Som moderat försvarsminister skall han dra besparingsarbetets konsekvenser på det egna hjärteområdet. Det vore som om Ola Ullsten skulle

tingas spara på biståndsbudgeten. Men Erik Krönmark gör det. Detta innebär dock att försvarspolitiken i ökande utsträckning bygger på angreppsfallet att det inte blir något angrepp.

Britt Mogård

Skolminister 76-78, 79-80

Nytt statsbidrag till kommunerna för hemspråkråning.
 Utbildningen av förskollärare och fritidspedagoger förändras.
 Nytt statsbidrag till grundskolan.
 Skolnämnder föreslås bli införda 1 januari 1979.
 Självständig sameskolstyrelse inrättas.
 Åtgärder för att främja ungdomars utbildning i gymnasieskolan.
 Ökat elev- och föräldrainflytande.
 Beslut om principerna för fördelning av intagningsplatserna till speciallärarutbildningens gren.
 Bestämmelser om avbrytande i vissa fall av tillsättningen av ledigförklarade ordinarie lärartjänster.
 Kommitté med uppgift att öka antalet kvinnliga skolledare.
 Beslut om åtgärder för att förbättra ungdomarnas utbildningsmöjligheter.
 Beslut om att anordna kompletterande utbildning för skötare i psykiatrisk vård.
 Nej till utbildning för turisthotellbranschen inom gymnasieskolan.
 Beslut godkänna Waldorfskolan i Norrköping och inrättandet av årskurs 7 i Carlssons högstadieskola i Stockholm.
 Kontakterna med arbetslivet byggs ut i grundskolan.
 Första försöket med ramtimplaner.
 Studenterna får förskott på studiemedel.
 Stockholm får första finskspråkiga gymnasieutbildningen.
 Permanent arbetsgrupp som skall samordna statens insatser för samer och samekultur.
 Översynen av SOs organisation forceras.
 Beslut om att anordna fler korta yrkesinriktade kurser.
 Arbetsgrupp kring normbildning och normöverföring i skolan.
 Beslut att öka antalet utbildningsplatser på gymnasieskolans specialkurser med 7 200 årselevplatser
 - Gymnasieskolan får ytterligare 4 000 årselevplatser.
 - 500 platser tillkommer i lärlingsutbildning.
 - Arbetsmarknadsutbildningens resurser öppnas för ungdomar.
 Rikskommitté mot våld i skolan bildad.
 Svenskt och norskt samarbete med utlandsskolor.
 Försök med betygsfri intagning till gymnasieskolan i Örebro län får startas.
 Tilläggsdirektiv till utredningen om skolan, staten och kommunerna.
 Avskaffande av de graderade betygen i lärarutbildningen utreds med förtur.
 Tilläggsdirektiv till utredningen om den gymnasiala utbildningen.
 Utredning om övergång till särskilt samordnad gymnasieskola s k SSG-skola.
 Uppdrag att närmare utreda hur eleverna skall medverka i arbetet med skolans arbetsmiljö.
 Utredning om integration av handikappade barn i skolan.
 Utredning om organisation, innehåll, arbetssätt och arbetsformer i elevvårdsarbetet.
 Kommitté om skolöverstyrelsens pedagogiska forsknings- och utvecklingsarbete (FOU).
 Utredning om samarbetet mellan förskolan och skolan.
 Arbetsgrupp för att se över skolledarnas arbetsuppgifter.

Britt Mogård gör ett seriöst försök att vända skolpolitiken utan att förklara krig mot hela det byråkratiska och fackliga etablissemang som

växte sig fett under den socialdemokratiska eran. Ännu är det inte visat att hon kommer att lyckas fullt ut. Men det är än mindre visat att någon annan strategi skulle varit mer framgångsrik. Britt Mogård har att arbeta mot många orealistiska förväntningar.

Carl Axel Petri

Energiminister 79-80

Kapitaltillskott till Svenska Petroleum AB.
 Folkomröstningspropositionen om kärnkraft.
 Proposition om energipolitiken.
 Förslag om inrättande av en oljeersättningsfond för att snabbt minska oljeberoendet.
 Tillsättande av lokala säkerhetsnämnder vid kärnkraftverken.
 Uppdrag att utarbeta förslag till säkerhetshöjande åtgärder i kärnkraftverken.
 Avtal om köp av naturgas från Danmark.
 Kärnkraftsreaktorerna Ringhals 3 och Forsmark 1 laddas.
 Ytterligare 40 milj kr till energibesparande åtgärder inom näringslivet.
 Tillstånd enligt villkorslagen till laddning av Ringhals 4 och Forsmark 2.
 Tillstånd till statens vattenfallsverk att bygga två högspänningsledningarna avsedda för 400 kV.
 Kommitté som skall utreda vissa frågor om elanvändningen.
 Expertgrupp med uppdrag att utreda sannolikheten för och effekterna av sk ångexplosioner i kärnkraftverk.
 Utredning om principerna för taxe- och prissättning inom energiområdet.
 Tilläggsdirektiv till datalagstiftningskommittén.

Trots allt - gnat från (m) och (fp) bla - händer det betydligt mer i energipolitiken än på de flesta andra områden. Oljeersättningsfonden innebär en av de mest massiva satsningar som regeringen överhuvudtaget gjort på något område. Carl Tham lade grunden men Carl Axel Petri skall också äras. Petri lever dock farligt. Behöver de politiska partierna en syndabock för sin egen beslutsvanda i framtiden duger han bra till det liksom han av samma skäl dög till energiminister då det begav sig.

Karin Söder

Socialminister 79-80

Proposition om folktandvårdens utbyggnad.
 Utbyggnad av föräldraförsäkringen.
 Barnmiljöråd inrättas.
 Skärpt lagstiftning för obetalda arbetsgivaravgifter.

Höjda räntesatser för den särskilda avgift som tas ut vid uppbörd av kvarstående arbetsgivaravgifter.
 Höjning av minimistraffet för grova narkotikabrott.
 Nya taxor för ersättning till tandläkare.
 Riksomfattande undersökning om behovet av och efterfrågan på barnomsorg.
 25 platser vid inackorderingshem för alkoholmissbrukare.
 Pensionsutbetalningarna sprids till fem dagar i månaden.
 Principöverenskommelse om institutionsvården för alkohol- och narkotikamissbrukare.
 2,6 milj kr ur allmänna arvsfonden för 90 kommunala projekt – sommaraktiviteter för barn.
 Samordningsorgan för alkoholfrågor.
 Utredning om gallringsplikten av socialnämndernas personregister och personakter.
 Översyn av reglerna om tvångsvård.
 Äldreberedning tillsätts.

Karin Söder var en utomordentlig utrikesminister. Den posten ställde dock en annan typ av personliga prestationskrav än vad socialministerposten gör. Därmed har inte fru Söder lyckats lika väl som socialminister. Styrkeproven återstår när besparingarna skall gå vidare. Utan en total omstöpning av olika sociala bidragssystem kommer aldrig de för landets ekonomi förstörande marginaleffekterna att kunna bringas under kontroll. Och några sådana förslag har ännu inte synts vid horisonten.

Jan Erik Wikström

Utbildningsminister 76–80

Åtgärdsprogram för att stärka samernas ställning.
 Åtgärder för stöd till bokhandeln.
 Kraftig ökning av stödet till kulturtidskrifter.
 Satsningen på alkoholforskning och ökat stöd till upplysningsinsatser om alkohol.
 Ny åldersgräns – 7 år – för filmer.
 Proposition om utbildning på musikområdet.
 Statligt stöd till samfundens teologiska seminarier.
 Proposition om ökat litteraturstöd med 7,2 milj kr.
 Proposition om Sveriges Radios framtida verksamhet.
 Ett särskilt system för forskottsutbetalningar i studiemedelssystemet.
 Planeringen och utvecklingen av den vetenskapliga och tekniska informationen och dokumentationen skall förstärkas.
 Tre professurer för alkoholforskning inrättas.
 Stödet till kulturen ökar med 50 milj kr.
 Kraftig satsning för att öka stödet till forskning och utvecklingsarbete.
 7,5 milj kr anslås för ökade kulturinsatser bland barn.
 Förbättrade sjukersättningsregler för vuxenstudier.
 Proposition om vårdutbildningen.
 Proposition om extra pengar till studiecirkel.
 Ändringar i utbildningen av skådespelare.
 Proposition i vissa högskoleadministrativa frågor.
 Proposition om tandläkarutbildningen.
 Proposition angående omorganisationen av Musikaliska akademien, bibliotek m m.
 Nya regler för tillträde till högskoleutbildningen.
 Närmare 700 000 kr har ytterligare tilldelats studiemedelsnämnderna.
 Förstärkning av lärarresurserna för undervisning i samiska språk vid Samernas folkhögskola.

Medel för ytterligare kurser i svenska för utländska studerande.
 430 000 kr för utbildning av tolkar för assyriska flyktingar.
 Ökade resurser för invandrandeundervisningen.
 Högskolorna skall tilldelas ytterligare resurser för den högskoleutbildning som är ospärrad.
 Proposition om tandläkarutbildningen.
 Provenheter för säkerhetslaboratorium vid Biomedicinskt centrum i Uppsala.
 Nya forskningsverksamheter till Umeå.
 Uppdrag att inleda en försöksverksamhet för att stimulera den populärvetenskapliga bokutgivningen.
 Uppdrag om hur makeprövningen i studiemedelssystemet skall kunna avskaffas.
 Utredning om videocprogram.
 Tilläggsdirektiv till utredningen om stöd till de fria trossamfundens teologiska seminarier.
 Utredningsman för att se över omfattning och utnyttjande av de exemplar av allt svenskt tryck som tryckerierna lämnar till vissa bibliotek.
 Litteraturutredare utsedd.
 Parlamentarisk utredning om lärare i högskolan.
 Vårdutbildningsutredning tillsatt.
 Utredning som skall utreda den verksamhet som bedrivs av museijärnvägsföreningarna i landet.
 Utredning om ett stort svenskt uppslagsverk.
 Kommunal vuxenutbildning utreds.
 Frågan om företagsarkiven skall utredas av riksarkivet.
 Utredning om DNA-forskningens risker.
 Kommitté om uppdragsforskning.
 Tilläggsdirektiv för studiestödsutredningen.
 Uppdrag att utreda frågan om regionmusikens och Rikskonserters roll i det regionala musiklivet.
 Nya direktiv till lärartjänstutredningen.
 Kommittén om statligt talboks- och punktskriftsbibliotek.
 Musikaliska Akademiens verksamheter utreds.
 Utredning om den civila flyghistoriska museiverksamheten.
 Drottningholmsteaterns verksamhet utreds.
 Uppdrag att presentera förslag till effektiviseringsåtgärder inom högskolor som gör att mer tid kan ägnas åt forskning och utbildning.
 Utredning om utbildning av konservatorer.
 Parlamentarisk biblioteksutredning tillsätts.
 Utredare utsedd för frågan om ortnamns kulturhistoriska värde.
 Tilläggsdirektiv till utredningen om forskningens och forskarutbildningens situation i den nya högskolan.

Jan Erik Wikström har gift sig under mandatperioden. Även i övrigt har presstäckningen varit god. Men oavsett frågan om hönan eller ägget var först så resulterar parets publicitet och sakpolitik i en och annan godbit. När radion är ett exempel. Den massiva forsknings-satsningen är ett annat. Och framtiden kan, om samhällsklimatet bäddar för det, ge mången godbit från Wikströms department. Men billigt blir det inte.

Håkan Winberg

Justitieminister 79–80

Skärpt lagstiftning mot häleri.
 Skärpt lagstiftning mot den ekonomiska brottsligheten.
 Konkurskarantän införs.
 Kontroll av nordiska gäster på hotell och pensionat avskaffas.

Bättre möjligheter till ersättning vid oriktiga frihetsinskränkningar (anhållande, häktning).
 Ordningstvakternas verksamhet lagregleras.
 Förkortad preskriptionstid för fordringar på konsumenter, så att fordringarna faller bort efter tre år.
 Ny lag om handelsbolag och enkla bolag.
 Nya redovisningsregler för ekonomiska föreningar.
 Straffansvaret för spioneri utvidgas.
 Skärpt lagstiftning mot illegala spelklubbar.
 Ändrade bestämmelser om isolering i kriminalvårdsanstalt.
 Bättre integritetsskydd vid kreditupplysning.
 Nya regler om utmätning m m samlas i en ny utsökningsbalk.
 Proposition om polisens framtida uppgifter, utbildning och organisation m m.
 Delägare i ett dödsbo skall inte längre ha ett personligt ansvar för den dödes skulder.
 Sänkt minimitid för fängelsestraff.
 Utredningskommitté för att se över straff- och disciplinansvarssystemet för offentliga tjänstemän.
 Tilläggsdirektiv till sexualbrottsutredningen.
 Butikstillgreppen kartläggs.
 Kommitté för att utreda den gemensamma valdagen och mandatperiodens längd för riksdagen, landstingen och kommunfullmäktige.
 Utredning för att se över permissionsreglerna för grova narkotikabrottslingar.
 Äganderätt till lägenheter i flerfamiljshus utreds av en särskild utredare.
 Särskild utredare för att undersöka möjligheterna att ersätta de nuvarande blodproven med alkoholutandningsprov.
 Godtrosförvärv av stöldgods utreds.

Håkan Winberg tillsattes som justitieminister för att inte göra så mycket men för att göra det bra som han väl gör. Och på den vägen är det. I och med Winberg bekräftas en rejäl omsvängning av svensk rätts- och kriminalpolitik. I grundinställning ges företräde för brottsoffrets lidande men det leder inte till en inhuman kriminalpolitik.

Rolf Wirtén

Budgetminister 80

Proposition med förslag om höjning av mervärdesskatten och ett antal punktskatter.
 Förslag till besparingsprogram – budgetförstärkning på 6,4 miljarder kr.
 Proposition om ändrade regler för villabeskattning.
 Proposition om skatten på 1981 års inkomster.
 – Principer om inflationskydd ligger fast.
 – Indexberäkningen modifieras.
 Proposition med förslag till lag om skatteflykt.
 Proposition med förslag till särskilt investeringsavdrag för investeringar i maskiner och byggnader.
 Extra skatteutjämningsbidrag till kommuner med 226 miljoner kr.
 Södertälje kommun får extra skatteutjämningsbidrag till sina kostnader för assyrierna/syrianerna.

Rikskamreraren Rolf Wirtén har åtminstone till funktionen ett avgörande inflytande över de åtgärder som skall sätta fart på Sverige. Om detta kan man förvisso ha uppfattningar. Med samma noggrannhet som jakten bedrivs på utgifter bedrivs också jakten på nya inkomstförstärkande åtgärder – sk skatter. Därvidlag är det som det alltid varit på finansdepartementet. Den mest signifikativa förändringen är att man slutat fundera på ett nytt skattesystem. Det gamla måste väl då anses vara bra? Men besynnerligt är det.

Nils Åsling

Industriminister 76–78, 79–80

Fortsatta och ökade statliga insatser för den manuella glasindustrin.
 Extraordinära åtgärder sätts in för tekoindustrin.
 Statliga garantier skall kunna lämnas för 40 % av lånesumman för vissa angelägna investeringsprojekt.
 Låneramen för industrigarantilån höjs.
 Ökade resurser till företagareföreningarna.
 Ökade möjligheter att lämna lokaliseringsskott till orter utanför stödområdet.
 Stödet till energibesparande åtgärder inom industrin förstärks.
 Investmentbolag bildas med uppgift att öka den industriella utbyggnaden i Norrbotten.
 25 miljoner kr till domänverket att användas för ett års tidigareläggning av verkets inköp av skogsmaskiner.
 Omfattande stöd ges till svenska varv.
 De särskilda strukturgarantierna för tekoindustrin höjs.
 Proposition om samarbete mellan staten och Saab-Scania AB på da-taområdet.
 Småföretagarpropositionen – ökat regionalt ansvar för näringspolitiken.
 Tidsbegränsat stöd till specialstål- och stålgiuteribranscherna.
 600 miljoner kr satsas på de mindre och medelstora företagen.
 60 miljoner kr anvisas som bidrag till Götaverken för att genomföra det så kallade Lindholmenprojektet.
 Statsföretag får ägaransvaret för samtliga statliga teko-företag.
 Statliga kreditgarantier för skogsindustrin införs.
 AB Svensk Alunskiffer får under en treårsperiod 128 miljoner kr i lån.
 Åtgärder för att klara de akuta problemen inom varvsindustrin.
 Förslag om att en särskild havsresursdelegation bör bildas.
 Åtgärder för den svenska varvsindustrin.
 Proposition att en träteknisk forsknings- och utvecklingsenhet byggs upp.
 Omställning av svensk flygindustri från militära till civila flygprodukter.
 Statens industriverks enhet för företagsutveckling (SIFU) ombildas till en stiftelse med staten som huvudman.
 Datasab får 37 miljoner kr för förlusttäckning.
 Femårsprogram för varvsindustrin ska göra branschen lönsam.
 Intern arbetsgrupp för utvidgat stöd för tekoindustrin.
 Norrbottensdelegationen tillsätts.
 Klartecken för ett planerat nordiskt planglasföretag.
 De statliga varven förs samman till en statlig varvskoncern, fristående från Statsföretag.
 Göteborgsdelegationen tillsatt.
 Särskilt råd för samråd i regionalpolitiska frågor.

Regeringen och Saab-Scania AB har träffat en principöverenskommelse om samarbete på dataområdet.
 Förlängning av systemet med statliga investeringsgarantier.
 Driften vid AB Järnförädling i Hälleforsnäs fortsätter ytterligare sex månader.
 Åtgärder för att stärka sysselsättningen i Norrbotten.
 Arbetsgrupp för sysselsättningsproblem i stålorterna.
 Överenskommelse om samråd i lokaliseringpolitiska frågor.
 Särskild småföretagardelegation.
 Kockums AB ges kreditgarantier på sammanlagt 600 milj kr.
 21 milj kr till en industrisatsning i Överkalix.
 380 milj kr till sysselsättning vid LKAB.
 Expertkommitté för alternativ varvsproduktion.
 Ytterligare åtgärder för tekoindustrin.
 Delegation för de i Mellansverige verksamma gruvföretagen.
 Lån på 400 milj kr ställs till förfogande för NCB.
 En särskild samordnare för alternativ produktion vid varven.
 Rekonstruktion av AB Polarvagnen.
 Program för kunskapsutveckling inom området elektronisk och optoelektronisk komponentteknologi.
 Två regionala utvecklingsbolag bildas i Jämtland och Västerbotten.
 Förhandlingar om försöksanläggning för framställning av metanol.
 Klartecken för de första fullskalaförsöken med energiskog.
 Bidrag till projekt som innebär utnyttjande av inhemska bränslen.
 Klartecken för den svenska vetenskapliga satelliten Viking.
 Två arbetsgrupper om energi- och industrisamarbete mellan Sverige och Norge.

10 milj kr vardera till de två nya utvecklingsbolagen i Jämtlands respektive Västerbottens län.
 Industriellt och tekniskt råd inrättas under industridepartementet.

Med utomordentlig kraft och pondus driver industriminister Nils Åsling politiken. Nu återstår snart bara att formulera en industripolitik. Industripolitikens problem fångar kanslihusets problem i ett nötskal. Ekonomisk politik handläggs på ett håll, skattepolitik på ett annat och industripolitik på ett tredje. Helheten blir vad delarna gör den till. Det blir egentligen aldrig helheten som får bestämma hur delarna skall se ut.